

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 45.

V četrtek 9. listopada 1854.

Tečaj VII.

Zahvala po svetem obhajilu.

Tavžentkrat bod' hvala Tebi.
O preljubi Jezus moj!
De si me povabil k sebi,
Ino sklenil se z menoj.
Imam, Jezus! serce Tvoje,
Tvojo dušo in telo;
O življenje duše moje,
Naj Ti večna hvala bo!

Bod' pozdravljen s serca cel'ga.
Jezus, moje duše gost!
De v podobi kruha bel'ga
Sim zavžil Tvojo sladkost.
O ljubezen! kdo te zreče?
K meni prideš, Jezus! sam;
Rešnja kri po žilah teče.
Rešnje telo v sercu imam.

Kje sim grešnik ves ubogi
Vreden toljke milosti.
De v slabostih in nadlogi
K meni prideš, Jezus! Ti?
Kak, o Jezus, poln ljubezni
Vender mene rad imaš!
De odidem večnim' brezni,
Sam'ga sebe meni daš.

Kaj pa jaz čem dati Tebi,
Ker sim revna grešna stvar?
Vse obderži, Jezus! sebi
Dušo in telo za dar!
Tebi hočem jaz živeti,
O presladki Jezus moj!
Tebi hočem jaz umreti: —
Živ in mervet naj bom Tvoj!
J. Virk.

Pastirski list prečastitiga gospoda škofa Jerneja do duhovšine Teržaško-Koperske škofije. *)

(Prestava iz latinskiga.)

Sveti oče papež Pij IX. so v natisnjenem razpisu dne 1. velikiga serpana t. l. britko žalost razodeli, ki jo v svojem sercu čutijo, vidši vsakere žalostive nadloge, ki keršansko in občansko družbo od vseh strani grozno motijo, tlačijo in terpinčijo. Pred očmi imajo ljubeznjivi oče neusmiljene vojske, brezkončne razpertime, kužne bolezni, strašne potrebe in druge brezštevilne težave, pod katerimi keršanske ljudstva zdihujejo in ječijo; posebno pak obžalujejo bogoljubni pastir Kristusove čede, de si pri tolikih, nikoli dosti obžalovanih zadergah otroci teme prizadevajo, s svojimi peklenskimi zvijačami, golufijami in hudobnimi naklepi zoper keršansko cerkev in nje zveličavne zapovedi serdito se vojskovati, duha in serce sleherniga spriditi in popačiti, vse postave Božje in človeške podkopati in vse poskusiti, kar bi, ko bi se to kdej zgoditi moglo, uničiti utegnilo našo presveto vero. V teh tako žalostnih okolišinah in ker dobro vedo, de nam je po posebni Božji milosti v molitvi pripomoček dan, vse dobro zadobiti, česar potrebujemo, in vse hudo odverniti, ki nas zadeti utegne, želé sv. oče, de bi vsi pobožni verni po vsih krajih iz imenovanih vzrokov s pravo in resnično pokoro svojih grehov težo odložili in se potrudili z molitevjo, s postam, z milovšino in drugimi dobrimi deli jezo Božjo potolažiti, ki so jo človeške pregrehe užgale.

*) Pohvaljeni pastirski list smo se le 31. oktobra prejeli, toraj ga uni teden nismo mogli na svitlo dati. Vred.

Razun tega se še tudi serčno želi, de mi v tem, ko iz omenjenih vzrokov k Očetu usmiljenja ponižne prošnje posiljamo, njega z vedno večji gorečnostjo prosimo, naj bi duha našiga naj vikšiga pastirja in Kristusoviga namestnika na zemlji z lučjo svojiga sv. Duha razjasniti blagovolil, de bi se v zadevah spočetja naj svetejši Božje Porodnice, prečiste Device Marije, pred ko moč kej določiti zamoglo v povikšanje Božje časti in v slavo presvete Device, naše preljube Matere.

De bi pa verni z večji gorečnostjo molili in z boljším uspeham dela keršanske bogoljubnosti opravljali, so sklenili sv. oče vernim odpreti zaklade nebeških darov, katerih razdelitvo jim je milostljivi Bog podaril. Po tem takem podelijo sveti oče vsm vernim, naj si bojo moskiga ali ženskiga spola, ki se v času treh mescov, v Teržaško-Koperski škofii od 3. listopada 1854 do 2. svečana 1855, svojih grehov ponižno in s pravim, resničnim obžalovanjem tajistih spovejo, in po mašnikovi odvezi z Bogam spravljene, zakrament sv. Rešnjiga Telesa vredno prejmejo; ki na dalej s pravo pobožnostjo v tej škofii enkrat tri cerkve, katerih določba za vsako duhovnijo posebej je mnogočastitim gospodam dekanam izročena, ali pa eno trikrat obisejo, in tamkaj nekoliko časa v namen sv. očeta, za povikšanje in blagor s. matere katoliške cerkve in apostoljskiga sedeža, za zatiranje krivoverstev, za ljubezen in edinost med keršanskimi poglavarji in za vsiga keršanskiga ljudstva mir in edinost molijo in se v omenjenem času enkrat postijo in po svoji bogoljubnosti med uboge kaki milodar razdelijo, v podobi svetiga leta popolni odpustik, ki se zamore s priprošnjo tudi dušam v vica v prid obrniti. De se bodo pa tega odpustika tudi nune in druge osebe, ki vedno v samostanih prebivajo, kakor tudi oni, ki so v ječah zaperti ali pa zavoljo telesne slabosti ali zavoljo družiga, bodi si kakorsniga koli vzroka, nekterih imenovanih del opraviti ne morejo, vdeležile. so spovedniki pooblasteni, takošne dela v druge bogoljubne dela spremeniti, ali pa opravilo tajistih v drugi bližnji čas odložiti, ter jim je tudi pravica dana, tiste otroke od svetiga obhajila odvezati, ki niso se perviga svetiga obhajila opravili. Za tega voljo dovolimo pri tej priložnosti, vender le za omenjeni čas treh mescov, po oblasti, ki smo jo od apostoljskiga sedeža prejeli, vsm spovednikom tukajšne zedinjene škofije vse tiste pravice, ki so jim bile po apostoljskem dopisu dne 21. listopada 1851 v natisnjenem razpisu tukajšnega škofijstva dne 8. svečana 1852 pod številko 300 zagotovljene, razun tega, kar je bilo v omenjenem razpisu izvzeto.

Naj se tedaj s prerokovimi besedami ljudstvo opominja: (Jer. 3, 12.) „Povernite se vi grešniki! govori Bog, in ne bom svojiga obličja od vas obernili, zakaj svet sim jest, in moja jeza ni za vekomaj. Poboljšajte se, otroci moji! in povernite se, in ozdravil bom vaše britkosti“. De bi pak poboljšanje pravo in resnično bilo, in de se v srcih grešnikov, z Božjim strahom napolnjenih, ogenj Božje ljubezni uname, je treba pridno moliti; za tega voljo naj se v določenem času s. leta v vsaki farni cerkvi skozi tri dni z izpostavljenim sv. Resnjim Telesom Božja služba opravlja in vsako nedeljo in vsak zapovedani praznik pri dopoldanski ali popoldanski Božji službi pobožno moli sv. roženkranc in lavretanske litanije, s pristavkam pet Očenašev, pet Česenasimarij, čast bodi in molitev, ki so v rimskem obredniku (ritualu) pri procesijah za vsako nadlogo.

De slednjič uspeh občne pokore tudi ubogih siromakov stiske nekoliko polajša, in grozovitost nemile lakoti odverne, ktero posebno, kar Istrijansko zadene, mnoge soseske hudo terpijo, naj se milodari, ktere bodo verni v času omenjenih treh dni ali pri kaki drugi priložnosti milosrečno podarili, k gospodu dekanu prinesejo, de se bo s posebnim ukazom, ki ga bo tukajšno škofijstvo po posvetovanji razposlalo, omenjenim siromakam po potrebi pomagalo.

Verh vsega tega naj dušni pastirji verno ljudstvo dostojno poducijo in iz tega tvarino posnamejo, od ktere utegnejo, posebno kar perve tri nedelje mesca listopada zadene, pri očitni Božji službi govoriti, kakor n. p. a) kako se pozemeljske nadloge z Božjo pravičnostjo in modrostjo usmiljeniga Boga vjemajo; b) kako potrebna in koristna je prava in resnična pokora; c) kako skerbna je sv. mati katoliška cerkev ne le za dušne, ampak tudi za časne potrebe svojih vernih itd. —

Cerkveni ogovori, ktere bi kdo zastran omenjenih 3 tvarin pridno izdelane, v tukajšno škofijsko pisarnico poslal, nam bojo v spričevanje posebne pastirske marljivosti.

Od škofijstva Terzaško-Koperskiga v Terstu 1. oktobra 1854.

Jernej, škof.

Mirske iskriice.

Pri vsih svojih delih se spomni poslednjih reči in ne boš nikdar gresil, veli modri Sirah (7, 40.). Resničnosti teh besedi se verni kristjan prav živo prepriča, kadar se v god vsih svetnikov ali pa na vernih duš dan po mirji ali pokopališu rajneih spreha. Ondi se mu kaže svet v svoji pravi podobi in ond spozna praznoto in nečimurnost vsiga, karkoli na tem svetu mika in moti. Ondi ga obide sveta resnoba in ond zlasti spregleda strahoto in ostudnost greha, čigar nasledek je smert, ter pri spominu smerti in sodbe terdno sklone hudiga se varovati, dobro delati, peklu oditi in nebesa si pridobiti.

Posebno imenitno pa in pomenljivo se mu zdi ond znamenje smerti in znamenje križa. — Podoba smerti je kostno človeško truplo s koso v roki, s ktero po vsakdanjem pregovoru stare kosi in mlade strelja. Nje pogled hudobniga z grozo in s trepetam napolni, ker on vidi le koso v njeni roki; pobožniga pa, desiravno ga s strahom navda, v dobrem močno potrdi in pokrepča, ker se mu pokaže v podobi, kakoršno si je sveti Karol Boromejski bil omislil. Imel je ta svetnik v svoji lasti

podobo smerti, ki je bila delo imenitniga Mihaela Angelo-ta. Imel jo je v svoji spavnici, de se je pri njenem pogledu vselej tudi spomnil smertne ure in sicer poslednjih reči. Pokliče teraj slikarja ali malarja, kterimu reče podobo zboljšati. Ali slikar spodobno omeni, de podobe nikakor prenaresjati ne more in se tudi ne prederzne popravljati delo tolikanj slavniga umetnika. Sveti škof pa hoče vender le podobo prenaresjati imeti. Tole kosó, pravi, ki jo smert v desni roki derži, ji je poganstvo ali ajdovstvo v roke dalo; moja želja pa je, de ji jo deneš v levo, v desno pa ji ključ naredi. —

I kaj je koli sveti mož hotel s tem naznaniti? — Kosa je delo grešniga Adama, ker greha plačilo je smert, ključ pa je zasluženo nebeskiga Adama, Jezusa Kristusa, ker smerti premaga, je vstajenje in večno življenje. Desiravno smert s koso v roki svojo oblast na tem svetu še zméraj razodeva, je vender, kar je Jezus veličastno vstal iz groba, zgubila svojo strahoto, in vernimu kristjanu je ona vrata iz ječe svetá, iz mesta reve in nadloge, herv v domovino večniga miru. Iz tega verniga nagiba je toraj sveti Karol Boromejski rekel smerti koso v levo roko predjati, v desno pa ji je ukazal narediti ključ v znamenje, de je Jezusovo vstajenje sterlo groba pah, in vsim vernim učencam in zvestim služabnikom njegovim vrata v sveti raj odperlo. — Blagor toraj vsim, kteri se zvesto vdeležujejo Jezusoviga zaslužnja; če jih tudi strasi kosa v levi roki smerti, jih pa tolaži ključ v desni, ker jim je zastava vstajenja in večniga življenja! Nasproti pa gorje vsim, kteri se vedno le vdeležujejo Adamoviga zadolženja, ker strasi jih kosa, ali strasi jih tudi ključ, s kterim si ravno zapérajajo rajske vrata ter si odpérajó duri peklenške! —

Kar je človeku znamenje smerti, je tudi znamenje križa, ktero na grobišu, pravem križanskem vertu, zlasti lahko pregleduje in premišluje. —

Sramotno in kletó je bilo znamenje križa pri ajdovskih ali poganskih ljudstvih. Če je že samo ime križa žalilo uho Rimljana, in če pogan ni imel besede, s ktero bi bil imenoval hudobijo meščana nanj perbiti; je pač očitno, kako sramotno znamenje je pri njih križ bil in križanje kolikanj hudodelno in gerdobno! — Ali kar je Jezus visel na njem, je znamenje križa častljivo in sveto vsim vernim kristjanam, zakaj Jezus je dolžno pismo človeško, ki je bilo poprej na njem razpeto, zbrisal s svojo lastno kervjo, in vsled tega je križ slednjimu, kteri ne mudi se vdeležvati zaslužnja Jezusoviga, preddrago in sveto znamenje.

Vender kar je že stari Simeon Marii prerokoval, de bo Jezus nekterim v vstajenje, nekterim pa v pogubo; kar nam evangelisti popisujejo, de je križ bil desnemu razbojniku vrata v sveti raj, levimu pa znamenje smerti; kar nam apostel pové (1. Kor. 1, 23.), de je križani Jezus judam spodtikljej in ajdam ali nevernikom nespamet; se godi in spolnuje tudi sedanje dni in čase. Še zméraj je križani Jezus spodtikljej vsim, kteri žive brez skerbi za svojo dušo v judovski slepoti in terdovratnosti; še zméraj je on nespamet vsim, kteri v ajdovski nejeveri taje djanje Jezusovo, in vsim, kteri so sicer po imenu kristjanje, učenci križaniga Jezusa, po djanji pa so gerji memo nejevernikov!

Kakor se je kdej prikazalo vojsaku blage volje znamenje križa z napisam: V tem znamenji bo tvoja zmaga; se kaže tudi sedaj slednjimu verlimu vojsaku ali učencu Jezusovimu: nasprot pa se kaže

človeku hudobne volje, malopridnemu kristjanu z napisam: V tem znamenji bo tvoja zguba, ker brez Jezusa ni zveličanja. — In kar se godi že v tem življenji, se bo po spričevanju s. pisma godilo konec sveta, ko se bo prikazalo na oblakih neba s. križa poveljčano znamenje mnogim sicer v življenje in večno veselje, ali mnogim tudi v pogubljenje in večno terpljenje!

Te in naslednje misli se vnujajo kristjanu, kateri, desi v grehih, vender z vernim srcem in blago voljo se spreha v god vsih svetnikov zvečer po mirji, po katerem brez števila svetlih luči miglja. Pri svitu teh luči ali pri luči svete vere se vzre na veliko znamenje križa, ter bere na njem z bledotnimi pismeni vtisnjene besede: Glej, to je greh storil! Sram ga obide, groza spreleti, oči pobesi spoznavši strahoto človeške hudobije, ktera ni hudodelnika, ne kar slabotniga človeka, ampak samiga Boga, Jezusa Kristusa, kterimu celo naj hujši sovražniki le sence greha niso mogli očitati, brez usmiljenja pribila na sramotni les križa. Greh je razpel nedolžniga Jezusa s ternjevo krono na glavi na sramotni križ, mu prebil roke in noge, in tolikanj bolečin prizadjal, da je v britkosti svojiga serca klical: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil! Greh mu je odperl serčno stran, in kot ostrasulica prebode tale spomin verno serce, ktero se žalosti topi in vzdihla iz svojiga dna: Glej, kaj greh dela! Greh razpenja Jezusa na križ, greh mu prebada serčno stran! V strahu in trepetu spozna vso gerdobo in ostudnost greha, se skesa ter priseže ondi pod križem z Marijo Magdaleno se spokoriti in ljubiga Jezusa nikdar več ne križati.

In sedaj povzdigne svoje oko ter vnovič pogleda na sveti križ, ker bere na njem s svetlimi pismeni vtisnjene besede: Glej, kaj je ljubezen storila! — In če so mu poprej igrala v očeh solze žalosti, se mu sedaj uderó po licih solze veselja pri spominu neskončne ljubezni Božje, v kateri je svojiga ediniga Sina dal v smert, v odrešenje človeškiga rodu, — pri spominu, da se je Jezus iz ljubezni do nas iz visocih nebes ponižal na sramotni les križa. Sram ga obide, groza spreleti, oči pobesi spoznavši velikost in strahoto lastne merozloti in zanikarnosti ter z glasam ljubezni pojema: Glej, kaj ljubezen dela! — Ljubezen je razpela Jezusu roke in ljubezen jih razpenja ter vedno pripravljene derži objeti spokorno in skesano dušo. Ljubezen je klicala kdej na križu: Oče, odpusti jim! in ljubezen kliče še zmeraj: Oče, odpusti jim! Ljubezen mu je odperla serce in ljubezen odpera še zmeraj vrata v sveti raj slednjimu, kateri je z ljubeznjivim Janezam stanoviten pod Jezusovim križem.

Blagor toraj spokornimu služabniku Jezusovimu in blagor ljubeznjivimu učencu njegovimu, kateri voljno nosi svoj križ za Jezusam na goro Kalvarijo! Njega ne straši smert s svojo kosó, ker dobro vé, da le skozi groba tamne vrata se mu odpre hiša zlata, dom večniga veselja. Njega ne plaši križ s svojo težo, ker svest si je, da krije v sebi biser, s kterim se nebesa kupijo. In blagor učencu Jezusovimu, ker ravno pod križem dobi Marijo v svojo mater, in kdor Marijo najde, najde življenje, pravi sv. pismo. —rn.

Ogled po Slovenskem.

Iz Ljubljane. Sveto leto in Ternovska nova cerkev. — V svetem letu posebno milovšino dajo tisti, ki se želé velicij milost in dobrot tega svetiga časa

vdeležiti; lepa prilžnost je tedaj, se tudi na novo Ternovsko cerkev ozreti in svoj svetoletni dar vanjo vzdati dati, ker potreba je velika. Delo te Božje hiše je do zdaj do obokov in do strehe dognano; ravno so jeli s škerlmi kriti, in skušali bodo letas vse pokriti, da se pod streho spravi, oboki pa bodo še le na spomlad izpeljani. Poslopje bo častitljivo in lepo, prav primerno za hišo Gospodovo, kakor umetniki terdijo, le stroški bodo preveliki; nobeden se v začetku ni nadjal, da bo tako visoko prišlo, kakor se je zdaj pokazalo. V začetku je bilo namerjeno nekako na 30.000 gold. in s tem bi se bilo še kako izhajalo, ker je bilo 20.000 gld. že podpisanih, ali že dozdej zneso izdajki 26.000 gld., zmed kterih je 12.000 gold. dolga, in prejden bo dodelano, bo po sedanjim g. merjevcovem preudarju gotovo prišlo na 40.000 gld. Od tod nastaja zaderga in potreba zmeraj več. Gotovo bo dobro delo storil, kateri se z dobrim srcem na to delo ozre, in Gospod ga ne bo pozabil, kdor njegovi hiši kviško pomaga. J.

• Tukajšno malo semenišče ali Alojzjeviše, v kterem je bilo perviga pol leta 60, drugiga pol leta pa 59 učencev, zmed kterih poslednjih je v šoli 42 izverstno, 17 pa dobro napredovalo, je preteklo šolsko leto 5030 gold. 14³/₄ kr. dohodkov in 6876 gold. 14³/₄ kr. stroškov imelo, toraj so mogli naši milostivi šk. f 1846 gold. dodati, pa se že tudi zdaj previdi, da bodo mogli ravno tako to leto zavoljo nenavadne draginje vsakteriga živeža veliko dodati, da se bo to duhovsko odredišče ohranilo. Ravno zavoljo tega pa letas ni bil noben novince v Alojzjeviše sprejet in tudi v prihodnje ne bo, ako ne bodo duhovni in verni te posebno dan današnji silno koristne naprave bolj obilno podperali.

• Te dni smo prejeli od častitiga gospoda Antona Olibana, Šmarteaskiga kaplana, 50 gold. za mision v srednji Afriki, ki so jim od plačila za „Očenaš“ čez gotove stroške ostali, ktere bukvice, kakor je bilo upati, verli Slovenci res močno kupujejo in z veseljem beró. — Blagi dobrotnik! Bog Vam obilno poverni!

• Danica je že v 41. listu naznanila, da gospod Vilhelmo Švelac, duhoven Zagrebaške viši škofije, častito jugoslovansko duhovšino k naročevanju na delo „Propovednik“ vabi, ki bo v 4 zvezkih obsegalo izverstne cerkvene govore za nedelje in praznike in druge cerkvene slovesnosti, in bo le 4 gold. veljalo. Dans le še to pristavimo, da *naročanje tudi vredništra Danice sprejema*. — Pohvaljeni gospod Švelac je tudi pred 2 letama na svitlo dal bukve z naslovom: „Popularna dogmatika iliti prstonarodno veroučje“ v 2 zvezkih. To delo je posebno izverstno in je zavoljo tega tudi nar. več hvalo od duhovšine jugoslovanske prejelo. Nekoliko iztisov se še lahko dobi po 2 gold. 40 kr.

• Tukajšni učenik lašine, gosp. Ant. Pertout, pojde za učenika nemšine v Pavijo, gospod Janez Šolar pa za gimnazijalniga učenika v Celje, in v Ljubljanske latinske šole je za učenika poklican gosp. Val. Konšek iz Maribora.

Iz Notranjiga H. — Zdej pa kaj od Vipave. Ondi malo novih altarjev narejajo, zakaj? So mar nemarni za cerkveno reč? Le bolj modri in goreči so bili predniki, ker so nar. raji kamnitne altarje stavili, kterih dolgo ali prav za prav nikoli ni treba predelovati. In sicer so ti altarji sploh lepiga dela, večidel iz beliga marmorja; na primero v farni cerkvi sv. Stefana v Vipavskem tergu je tabernakelj lep in velik v podobi odpertega tempeljna, da se mu ni treba skrivati pred kterim si bodi v stolnih cerkvah; veliki altar v Sentvidu je po svoje zopet prav umetno izdelan, in tudi precej visok. Farna cerkev v tergu je bila nar. pred postavljena v l. 1345, ker cerkev sv. Marka je bila za sosusko premajhna, kakor piše P. Martin Bavčar; nova cerkev je

bila zopet zidana l. 1539, in prenavljena l. 1759; fara je sicer močno stara, že v l. 1383 je bil Miklavž od Loža fajmošter. Tudi zvonike znajo Vipavci bolj terdne napravljati, kakor so drugej po Slovenskem. Res de pri manjših cerkvah so namesti zvonika gole line, pa tiste so iz rezaniga kamna; vendar večji del cerkev ima prave zvonike, to de vse iz kamna ali zidane. Sicer taki zvoniki niso vsakomur všeč; meni se vendar lepši zdijo, kakor marsikteri drugi po slovenski zemlji, od katerih naši ljudje pravijo v svoji priprostosti, de so kakor narobe korén. Pri Vipavskih zvonikih namreč streha ni gol korén, temuč na štirivogelnik je nar pred postavljen osemvogelnik z robovi iz rezaniga kamna, v časih tudi z deržajem ali parapetam okrog, kakor v tergu in v Šentvidu, na osemvogelnik še le pride osemrobata piramida, ali pa kakor v tergu, čedna streha iz bakrene lame.

Vender tudi v Vipavi se kaj noviga najde. Vlanško leto je bila v Rezeljski podfari opuščena cerkev sv. Urbana spet popravljena in v Božjo službo posvečena; z dvema altarjema je že ozaljšana. Ako pa se nekatere leta nazaj gre, bere se v govorih rajniga gosp. Matija Vertovca, de altar Matere Božje v Logu je nov, pa ves iz beliga marmorja; v Benetkah je veljal 4000 goldinarjev, in malana podoba Matere Božje v Gorici 500 gold; pozneje je bila vsa cerkev lepo zmalana; in zraven veliki zvon ondi tudi tehtal 43 centov. To niso ravno male reči; res de je tista cerkev Božja pot, pa le od Vipavcov obiskana, ne od širčiga sveta, kakor Sveta ali ktera druga gora; tolike in za terpež omiljene naredbe tedaj lepo pričajo od gorečnosti Vipavcov. Vender bi utegnili ta cerkev starejšega spomina biti mnogo mnogih drugih cerkev; dolgoletno izročilo med ljudstvom namreč to vé, de na tistem kraju je v času cesarja Teodozija kapelica stala, v kateri jo ta pobožni vladar molil, ko so se njegovi vojaki zoper vstajnika Evgenija bojevali na Vipavski ravnini; in molitev cesarjeva ni bila zastonj, kakor pripovedujejo stari cerkveni pisatelji Teodoret, Sokrat in Sozomen, zakaj strašna burja se je sovražnikom nasprot vzdignila, je vojakom škite iz rok tergala in njih pušice v nje nazaj obračala. (Glej Schoenleben Ann. str. 252 ali Valvazor XIV. b. str. 206). Večji cerkev je na tem mestu postavil poslednji Goriški knez Leonard l. 1445, kakor piše P. Bavčar; sedanja cerkev z dvema zvonikoma je bolj noviga zidanja.

Razgled po krščanskem svetu.

V časniku „Wiener Kirchenzeitung“ se tale dopis iz Erdeljškiga bere: Nar lepši, nar večji gotičke cerkve v Sibiriji in Brašovu so od lutrovih časov sem v luteranskih rokah. Tudi se še tam lepi kelhi, stare, bogate mašne oblačila hranijo. Nar bolj neverjetno pa je, de luterani vsaki popoldan k večernicam zvonijo in neke večernice imajo, pri katerih sim v Brašovu bil. V kuru je pridigar nekaj bral — potem se usedel — zopet bral — in nehal! Pričujočiga pa ni bilo nikogar razun dveh učencikov ali cerkovnikov. Še bolj neverjetno je pa to: Trikrat v letu imajo v protestantovski Sibirijski veliki cerkvi (če so v Brašovu, ne vem) mašo po katoliškem obredu! Sveti dan, velikonočno in binkoštno nedeljo in sicer po navadni službi Božji, ko je že cerkev prazna, pristopi pridigar v mašni obleki s kelham k altarju. Na kuru se poje „Kyrie“, „Gloria“, „Credo“ — tiha maša se opusti!! Kdo bi mislil, de se to že več let godi! Kdo vé, koliko časa se bo še go-dilo! Zakaj pa to? Slišite: *Pojó se večernice in ma-*

ša, de se denar iz katoliškiga založniga premoščenja dobiva. Ali ni to očitno zasramovanje in zaničevanje katoliške cerkve? Pač se mora človek tukaj spomniti Jezusovih besedi pri sv. Mat. 24, 15: „Kadar bote vidili gnjusobo razdjanja, prerokovano od Daniela preroka, stati na svetem mestu“.

Iz Bukurešta dopisnik J. M. Zagreb. kat. listu tole piše: Mislim, de bo zdaj, ko pedonavske kneževine pozornost vesoljne Evrope na se vlečejo, prav, ako Vam kaj iz Vlaškiga pišem. Kar število katoličanov zadeva, jih je v Valahii okoli 10.000, za ktere naši duhovni na 10 postajah skerbé, namreč na 4 mestih očetje franciskani, na drugih 6 mestih pa očetje pasijonisti in misijonarji iz družbe za razširjanje svete vere. Ker je v Bukureštu več katoličanov kakor v drugih vlaških in bulgarskih mestih, zato prebiva tam nikopolaki škof in apostolski namestnik, prečastiti gospod grof Angelo Parsi iz reda pasijonistov, ki nima nobeniga ustanovljeniga dohodka, le malo podpore dobiva od avstrijske vlade in od lijonske družbe za razširjanje svete vere. Pri vsem tem pa imenovani gospod veliko gorečnost za povišanje slave Božje pri vsaki priliki kaže. Minulo leto je nekaj s svojimi stroški nekaj z dobrovoljnimi prineeki pobožnih katoličanov v Bulgarii dve lepi cerkvi sozidal in nedavno iz Bavarije nun poklical v odrejo ženske mladosti. Pri letošnjem očitnem spraševanju v samostanu imenovanih nun se je pokazalo, de so učénke posebno dobro podučene v krščanskem nauku in drugih vednostih, kakor tudi v umetnostih: glasbi, pevanji, risanju in v ženskih delih. Pričujoči so bili prečastiti škof, avstrijsanski poročnik, general Coronini, množica drugih gostov obojiga spola, godba pa polka veličiga vojvoda Sigismunda je vsele serca še bolj razveselila. Duhovni oče častitih nun je mašnik bričenske škofije, gospod Jožef Schuen. Katoličanov je tukaj 4000 in imajo dve cerkvi, namreč kapelico škofovo in franciskansko cerkev, kjer imajo častiti očetje pridigo v madjarskem, nemškem pa vlaškem jeziku. — Turki dopušajo, de njihovi krščanski vojaki svoje duhovne imajo, Rusi pa ne, akoravno je pri teh toliko katoličanov, de se jih je tukaj pri očetih franciskanih pretekli velikonočni čas okoli 5000 izpovedalo.

Mili darovi.

Za mislon v srednji Afriki: Gospod Anton Oliban 50 gold. — iz Trebelniga 2 gold. 20 krajc. — J. K. 1 gold.

Za pogorele Podhoščane: J. K. 1 gold. — Neimenovan duhoven iz Gorenškiga 3 gold. — J. S. 1 gold. — Zagoričan 1 gold. —

Premembe duhovšline.

V Sekovski škofii: Gosp. fajmošter Matevž Iberer je imenovan duhoven svetovavec; gosp. Dr. Ant. Klemenčič je dobil Lutomersko farno, g. Jož. Divjak Sentjakopsko podfaro in gosp. Jan. Čeh Sentvolbentsko lokalijo; gosp. Jan. Mayerhofer je poslan v Pfannberg za duhovniga pastirja. — Prestavljeni so gosp. kaplani: And. Pihec v Lipnico, Juri Potzen v Poellau, Jan. Stelzer v Pirkfeld, Mih. Rubin v Lebring, Jan. Simonič v Halbenrein, Fr. Kleinoschegg v Karlau. — Umerl je gosp. korar Seb. Gruber 20. kimovca.

V Terzaški škofii: Visokočastita gospoda: šolski svetovavec Jožef Kovačič in bogoslovski učenik Dr. Juri Dobrila sta imenovana korarja stolne cerkve.

Popravek. V zadnjim listu „Danice“ v pesmici na koncu zadnje strani 188 naj se bere v 2. verstici zadnja beseda: varvala, v 5. pa: Poklon za dar, svitla gospa! in v sredi predzadnje: alj — Hladnik.